

KLP

Månedsrappport for januar 2024

Markedskommentar

- Markedene forventer færre og senere rentekutt i 2024
- Litt høyere lange renter internasjonalt og i Norge
- Norske kroner svekket seg igjen
- Fortsatt oppgang i aksjemarkedene

Økonomisk tilstand

2024 har startet med noe bedre makrotall fra USA, mens euolandene og Norge viser noe svakere utvikling. Uroen i Midtøsten skaper fortsatt usikkerhet rundt vekst, oljepris og påvirkning på inflasjonen. Etter det kraftige rentefallet på slutten av 2023, har de lange rentene steget internasjonalt og i Norge. Markedene venter nå noe færre rentekutt i 2024, og de kommer sannsynligvis noe senere på året enn man la til grunn i 2023.

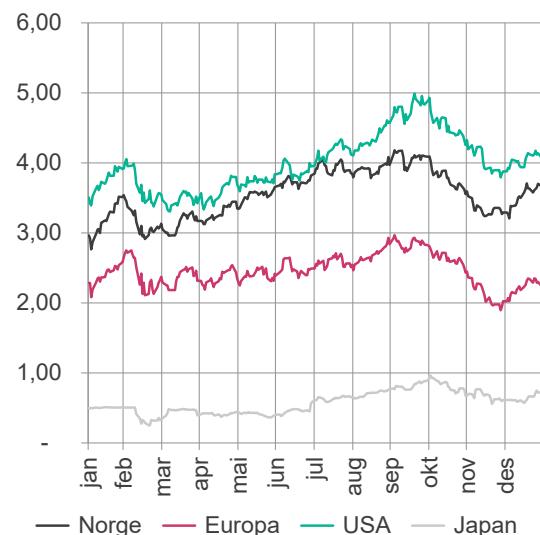
USA

Den 31. januar holdt som ventet FED (den amerikanske sentralbanken) renten uendret i intervallet 5,25-5,50 prosent. Sentralbanken anser sannsynligheten for å nå målene for sysselsetting og inflasjon som mer balansert, men retter fortsatt oppmerksomheten mot inflasjonen, siden den fortsatt er høy. Den økonomiske aktiviteten vokser i en solid fart, arbeidsmarkedet er sterkt og inflasjonen er fortsatt høy. FED er ennå ikke sikre nok på at de har inflasjonen under kontroll. De har derfor ingen hast med å kutte renten. På pressekonferansen ble ett rentekutt på møtet i mars nesten utelukket.

Arbeidsmarkedet var sterkere enn ventet i januar viste tallene fra NFP (non-farm-payrolls) undersøkelsen. Sysselsettingen steg med 353.000, mens tall fra den foregående måneden ble opprevidert med 126.000. Timelønnen steg og årsveksten er 4,5

prosent. Arbeidsdeltagelsen fallt noe til 62,5 prosent, mens arbeidsløsheten fallt til 3,7 prosent. Arbeidsledighetstallene er fra en husholdningsundersøkelse og er mer volatil enn NFP undersøkelsen, som de andre tallene er fra.

10 års rente i %

I desember økte inflasjonen til 3,4 prosent på årsbasis, mens kjerneinflasjonen fallt til 3,9 prosent. Sentralbankens foretrukne mål for prisvekst er kjernedeflatoren for privat forbruk. Denne falt og er nå på 2,9 prosent årlig rate, fortsatt over FEDs mål på 2,0 prosent.

Case-Shiller indeksen, som viser utviklingen i de amerikanske boligprisene, har steget med 4,9 prosent det siste året. Den positive veksten i prisene fortsetter. Økt salg av nye boliger har tydeligvis trukket med seg prisene videre opp.

I markedene er det nå priset inn det første rentekuttet fra FED i mai eller juni. Sentralbanken har sagt de er dataavhengig. Derfor vil løpende økonomiske indikatorer og tall bli viktig fremover. Vi er enig med markedet i at et kutt rundt sommeren kan materialisere seg.

Europa

Den 25. januar holdt som ventet ECB (den europeiske sentralbanken) alle de sentrale rentene uendret; innskuddsrenten på 4,0 prosent og reporenrenten på 4,5 prosent, og signaliserte at den videre renteutviklingen vil være dataavhengig. Det var små endringer i talen i forhold til forrige møte. Sentralbanken så stagnerende vekst i 4. kvartal 2023, og noe lavere inflasjon enn forventet.

Arbeidsledigheten for eurolandene var uendret på 6,4 prosent i desember, men det er fortsatt store forskjeller internt i EU. Ledigheten ligger på 3,1 prosent i Tyskland og 7,3 prosent i Frankrike, mens land syd i eurosonen, som Spania og Italia, ligger på henholdsvis 11,7 prosent og 7,2 prosent.

Prisveksten økte noe og ligger nå på en årsvekst på 2,8 prosent. Kjerneinflasjonen falt videre og er nå på 3,3 prosent. Prisene faller i nesten alle kategorier, og selv kjerneinflasjonen som tar bort de volatile delene som energi og mat, faller for fjerde måned på rad.

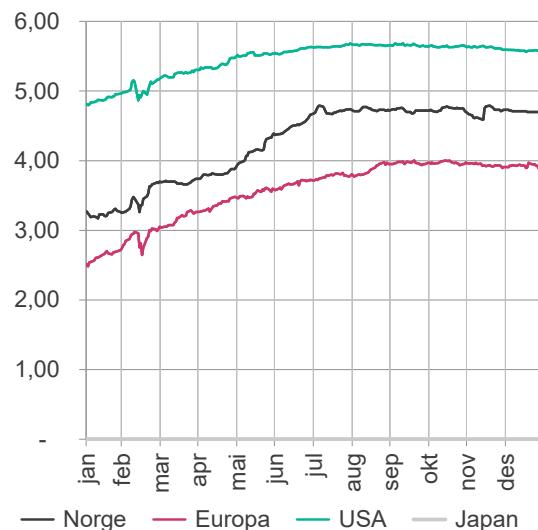
Markedene priser inn 60 prosent sjanse for første kutt i april 2024. For hele 2024 er det priset inn mellom seks og syv rentekutt. Vi tror også er at markedene er for optimistiske, gitt uttalelsene til sentralbanksjefen.

Norge

Den 25. januar holdt som ventet Norges Bank styringsrenten uendret på 4,50 prosent. Slik sentralbanken vurderer utsikten og risikobildet, vil styringsrenten trolig holdes på dette nivået en god stund fremover. Prisveksten er klart over målet. Den underliggende prisveksten har avtatt videre, men er fortsatt høy. Arbeidsledigheten er lav, men veksten i økonomien er svak. Både

prisveksten og den økonomiske aktiviteten har vært om lag som anslått i forrige rapport. Kronen er sterkere enn lagt til grunn. Utsiktene for norsk økonomi ser samlet sett ikke ut til å være vesentlig endret siden forrige rapport.

3 mnd rente i %

Det er usikkerhet om den videre utviklingen i norsk økonomi. Dersom kostnadsveksten holder seg opp eller kronen blir svakere enn forventet, kan prisveksten holde seg høy lengre enn tidligere anslått. Om det skjer er komiteen beredt til å heve renten igjen. Dersom vi får kraftigere oppbremming i norsk økonomi eller inflasjonen faller raskere, kan renten bli satt ned tidligere enn vi så for oss i desember.

I januar svekket kronen seg fra 11,22 til 11,32 mot euro og fra 129,33 til 130,16 i forhold til den handelsvektede indeksen. Norges Bank vil selge 350 millioner kroner på vegne av staten hver dag i februar.

Ved utgangen av desember var arbeidsledigheten målt av NAV på 76.700 personer. Det er 62.900 helt ledige og 13.800 på tiltak, noe som utgjør 2,6 prosent ledighet.

Dette er en økning på 8.100 personer, justert for normale sesongvariasjoner. Bruttoledigheten, som inkluderer de som er delvis ledige, er på 99.200 personer, opp fra 91.800 i november. Dette tilsvarer 3,3 prosent av arbeidsstyrken. NAV sier at selv om arbeidsledigheten er stabil, og etterspørselen etter arbeidskraft er høy, tror de ledigheten vil øke utover året. Stadig flere av de ledige har innvandrerbakgrunn og mange av dem er flyktninger fra Ukraina. Ledigheten, målt ved arbeidskraftundersøkelsen (AKU) fra SSB var uendret på 3,7 prosent. Sentralbanken vektlegger NAV sine tall.

Veksten i konsumprisindeksen var uendret i desember på 4,8 prosent på årsbasis. Kjerneinflasjonen falt til 5,5 prosent, marginalt under Norges Banks anslag på 5,6 prosent.

Kredittevksen var 3,4 prosent i desember. Kredittevksen for husholdninger falt videre og er nå nede på 3,1 prosent. Bedriftenes kredittevst falt til 2,6 prosent. Her har det også vært avtagende vekst hele året. Det er tegn til at boligmarkedet bedrer seg noe, og dette vil sannsynligvis øke kredittevksen noe fremover. Detaljhandelen falt med 0,9 prosent i desember, etter en tilsvarende økning på 0,4 prosent i november.

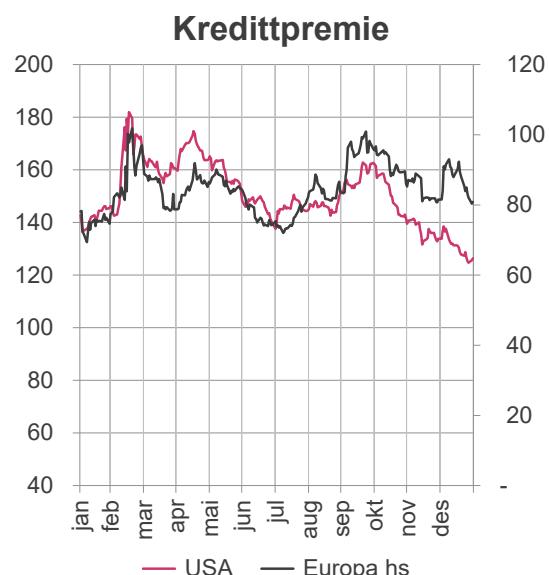
Markedet priser nå uendrede renter frem til sommeren. Norges Bank har signalisert at første kutt mest sannsynlig kommer på høsten 2024, og vi tror også første kutt kan komme etter sommeren.

RENTEMARKEDENE Internasjonalt og Norge

I januar steg de korte og lange rentene i eurolandene og Norge, men var tilnærmet uendret i USA. Kredittspreadene har vært

forholdsvis uendret og noen sektorer har trukket svakt innover i januar.

I januar måned har de korte fondene levert en god avkastning, mens de lange fondene har gitt en negativ avkastning som følge av økte renter. Fondene har levert en avkastning som har vært noe bedre enn sine respektive indeks.

Kredit

Kredittpåslaget mellom Bloomberg Global Aggregate Corporate Index og statsobligasjoner med tilsvarende løpetid ble redusert med om lag 0,05 prosentpoeng og endte på 1,10 prosent. Reduksjonen i kredittpåslaget var størst for eurodenominerte obligasjoner, men også relativt jevnt fordelt mellom de ulike valutaene i indeksen.

De toneangivende amerikanske og tyske statsrentene steg noe gjennom måneden og motvirket effekten av reduserte kredittpåslag, noe som i sum gav en valutasikret månedsavkastning på -0,14 prosent for Bloomberg Global Aggregate Corporate Index.

I januar var det travelt i markedet for nyutstedelser. Totalt kom det om lag 350 nye obligasjoner til markedet. Dette bidro til å øke volumet i det globale kredittobligasjonsmarkedet med 2,38 prosentpoeng. De fire største utstederne denne måneden var bankene JP Morgan, Wells Fargo, Morgan Stanley og BPCE, som utstedte for obligasjoner for mellom 8 og 6 mrd. USD. Femte største blant nyustederne var IBM som hentet 5,5 mrd. USD.

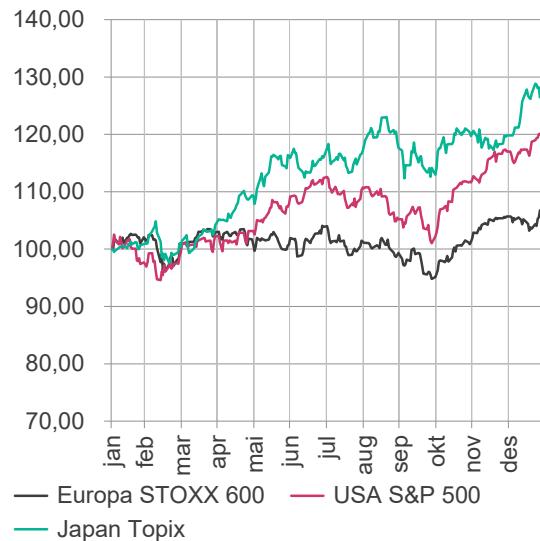
AKSJEMARKEDENE Globalt

De globale aksjemarkedene (MSCI World målt i lokal valuta) steg med 1,8 prosent i januar. Den amerikanske samleindeksen S&P 500 steg med 1,6 prosent, og den teknologitunge Nasdaq-indeksem steg 1,0 prosent. Europa (STOXX 600) steg 1,6 prosent, men Kina (Shanghai composite) falt 9,7 prosent. Det er stor usikkerhet knyttet til utsiktene for kinesisk økonomi, og dette ble vi igjen påminnet om da det store eiendomsselskapet Evergrande nylig gikk konkurs. På bransjenivå var kommunikasjonstjenester og informasjonsteknologi sterkest med oppgang på henholdsvis 4,1 og 4,0 prosent. Materialer og «utilities» var svakest med fall på henholdsvis 4,7 og 3,4 prosent.

Januar var, bortsett fra problemene i kinesisk økonomi, en forholdsvis nyhetsfattig måned. 2023 var et godt år, og prisingen av særlig amerikanske aksjer er blitt ganske krevende. Markedene tror at inflasjonen gradvis vil falle ned mot normalnivåer i 2024/24, og at den globale veksten blir litt over 3 prosent. Dette er et scenario som er positivt for aksjer, men det er naturligvis langt fra sikkert at alt går greit. Det er betydelig nedsiderisiko i det amerikanske aksjemarkedet hvis ting ikke går på skinner. Forskjellige geopolitiske sjokk, mer seiglivet

inflasjon og ytterligere problemer i det kinesiske eiendomsmarkedet er åpenbare risikofaktorer.

Europa, USA og Japan

Mer Samfunnsansvar

KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar hadde en avkastning på 4,1 prosent i januar. Det valutasikrede fondet steg kun 1,7 prosent, der forskjellen mellom de to skyldes en svakere kronekurs. Avkastningen var om lag 0,1 prosentpoeng bak referanseindeksen MSCI World. Det grønne segmentet har fortsatt den svake utviklingen fra i fjor, og bl.a. var elbilprodusenter ned 20 prosent i januar. I referanseindeksen var teknologi og kommunikasjon de sterkeste sektorene med over 7 prosent avkastning, mens materialer og eiendom var ned rundt 2 prosent målt i kroner. Mot indeksen bidro seleksjon i teknologi- og helseforetak med om lag 0,2 prosentpoeng hver. I motsatt ende trakk bl.a. elbilprodusenten Rivian ned 0,3 prosentpoeng.

KLP AksjeNorden Mer Samfunnsansvar steg 0,2 prosent i januar. Det var 0,7 prosentpoeng lavere enn referanseindeksen. Også her hadde fondet et negativt bidrag fra klimaløsningsorienterte selskaper. Fondet

og indeksens største selskap, Novo Nordisk, har derimot fortsatt ferden videre opp fra i fjor, og steg over 10 prosent i januar etter å ha levert sterke tall for 2023. I referanseindeksen var helse-selskaper sterkest med tett under 10 prosent avkastning i januar, mens eiendom og energi var svakest med avkastning rundt minus 4 prosent.

KLP AksjeFremvoksende Markeder Mer Samfunnsansvar falt 3,4 prosent i januar. Avkastningen var 1,6 prosentpoeng lavere enn referanseindeksen. Både det kinesiske og det sør-koreanske markedet hadde en tøff start på året, med om lag minus 10 prosent avkastning. Kinesiske elbilselskaper er blant fondets overvekter, og med en avkastning rundt minus 20-30 prosent, trekker det ned fondets avkastning mot indeksen. I motsatt ende trakk seleksjon av taiwanske selskaper fondet opp. Særlig skyløsnings-selskapet Wiwynn har fortsatt fjorårets sterke utvikling, og var opp over 20 prosent i januar.

Norge

Både de europeiske og amerikanske aksjeindeksene steg med mellom 1 og 2 prosent i januar. Globalt har sektorforskjellene vært nokså store med råvareaksjer på tapssiden og teknologiaksjer, med ca. 4 prosent oppgang, på vinnersiden. Oljeprisen har beveget seg på nyheter om konflikten i Midt Østen og på tolkninger og syn om økonomisk vekst i 2024. Fra et nivå på USD 77 ved årsskiftet, har Brentprisen vært opp i nærmere USD 83 til nå USD 80 ved månedsskiftet. Som vi har skrevet i tidligere rapporter, har vi ment at det ligger risiko for at forventningene til rentefall fremover, og en knapp soft landing kan være optimistisk priset inn i mange selskapers estimater og verdivurderinger. Det vil si at vi har forventet nedjusteringer av estimater.

Nå, rett før kvartalsrapportsesongen setter fart her hos oss, ser det ut som om forventningene har kommet pent ned. Tidlige tegn på amerikanske rapporter gir støtte til at selskapene nå kan overraske positivt i forhold til nedjusterte forventninger. Særlig har det skjedd innenfor teknologisektoren – igjen.

Endringer verd til nevne i vår portefølje i januar er en reduksjon av undervektene i oljesektoren, gevinsthenting i noen av shippingaksjene og noe salg i detaljhandelsaksjer etter kraftig oppgang i fjerde kvartal i fjor.

KLP AksjeNorge Aktiv falt med 0,2 prosent i januar. Dette var 1,3 prosent bedre enn fondsindeksen. De største positive bidragene til vår relative avkastning kom fra SATS, som har vært en sterk bidragsyter siden oktober i fjor, lakseoppdretteren MOWI, vår undervekt i hydrogenselskapet NEL og noen shippingnavn. På den negative siden kan nevnes vår undervekt i Bakka frost og vår overvekt i teknologiselskapet Nordic Semiconductors.

Nøkkeltall - utvalgte aksjeindekser ved siste månedsslutt

	Hist PE	Est PE	Pris/bok	Return on Equity	Est utbytte
MSCI World	20,4	19,6	3,14	14,3 %	2,0 %
S&P 500 Index	23,6	23,2	4,61	17,9 %	1,4 %
MSCI Europa	13,9	14,1	1,85	12,7 %	3,3 %
DAX Index (Frankfurt)	14,8	12,5	1,45	9,0 %	3,3 %
FTSE 100 Index (London)	10,3	11,3	1,67	15,8 %	4,0 %
CAC 40 Index (Paris)	13,2	13,7	1,81	12,1 %	3,1 %
MSCI Japan	17,8	16,5	1,53	8,6 %	2,2 %
MSCI AC Asia Pacific	16,6	15,0	1,55	9,2 %	2,9 %
Oslo Børs Hovedindeks	11,3	11,2	1,60	16,6 %	6,4 %
Oslo Børs Fondindeks	13,5	11,9	1,59	14,0 %	5,6 %
VINX 30 Index (Norden)	17,0	17,9	2,63	13,9 %	3,1 %
Stockholm 30 Index	14,8	15,0	1,52	8,2 %	3,6 %
Copenhagen 20 Index	29,4	33,6	6,18	19,2 %	1,6 %
Helsinki 25 Index	13,8	15,0	1,79	11,4 %	4,6 %
MSCI Emerging Markets	14,6	13,4	1,54	10,8 %	3,2 %
MSCI Brazil	8,2	8,0	1,59	19,4 %	7,4 %
MSCI Russia	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
MSCI India	26,3	22,7	3,75	13,9 %	1,4 %
MSCI China	10,5	9,5	1,02	9,8 %	3,0 %

Kilde: Bloomberg

Avkastning for KLP-fondene pr. 31.01.2024

		Avkastning siste måned			Avkastning hittil i år			TE ²	Referanseindeks
	Klasse	Fond	Indeks	Diff.	Fond	Indeks	Diff.		
INDEKSFOND									
KLP AksjeNorge Indeks	P	-2,21 %	-2,16 %	-0,05 %	-2,21 %	-2,16 %	-0,05 %	0,01 %	Oslo Børs Hovedindeks (OSEBX)
	S	-2,21 %	-2,16 %	-0,04 %	-2,21 %	-2,16 %	-0,04 %	0,01 %	
KLP AksjeNorden Indeks	P	2,17 %	2,36 %	-0,20 %	2,17 %	2,36 %	-0,20 %	0,48 %	MSCI Nordic Countries IMI Index
	S	2,17 %	2,36 %	-0,19 %	2,17 %	2,36 %	-0,19 %	0,48 %	
KLP AksjeGlobal Indeks	P	4,26 %	4,20 %	0,07 %	4,26 %	4,20 %	0,07 %	0,18 %	MSCI World Developed Markets
	S	4,27 %	4,20 %	0,07 %	4,27 %	4,20 %	0,07 %	0,18 %	
KLP AksjeGlobal Indeks Valutasikret	P	1,79 %	1,72 %	0,08 %	1,79 %	1,72 %	0,08 %	0,25 %	MSCI World Dev. Markets val.sik.
	S	1,80 %	1,72 %	0,09 %	1,80 %	1,72 %	0,09 %	0,25 %	
	S-1	1,79 %	1,72 %	0,08 %	1,79 %	1,72 %	0,08 %	0,25 %	
KLP AksjeGlobal Small Cap Indeks	P	0,10 %	0,11 %	-0,01 %	0,10 %	0,11 %	-0,01 %	0,14 %	MSCI World Small Cap
	S	0,11 %	0,11 %	0,00 %	0,11 %	0,11 %	0,00 %	0,14 %	
KLP AksjeVerden Indeks	P	3,62 %	3,57 %	0,05 %	3,62 %	3,57 %	0,05 %	0,17 %	MSCI All Country World
	S	3,63 %	3,57 %	0,06 %	3,63 %	3,57 %	0,06 %	0,17 %	
KLP AksjeFremv Markeder Indeks	P	-1,86 %	-1,82 %	-0,04 %	-1,86 %	-1,82 %	-0,04 %	0,54 %	MSCI Emerging Market
	S	-1,85 %	-1,82 %	-0,03 %	-1,85 %	-1,82 %	-0,03 %	0,54 %	
KLP AksjeEuropa Indeks	P	2,70 %	2,84 %	-0,14 %	2,70 %	2,84 %	-0,14 %	0,51 %	MSCI Europe
	S	2,71 %	2,84 %	-0,14 %	2,71 %	2,84 %	-0,14 %	0,51 %	
KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret P	P	1,14 %	1,32 %	-0,18 %	1,14 %	1,32 %	-0,18 %	0,48 %	MSCI Europe valutasikret
	S	1,15 %	1,32 %	-0,17 %	1,15 %	1,32 %	-0,17 %	0,48 %	
KLP AksjeUSA Indeks	P	4,61 %	4,54 %	0,07 %	4,61 %	4,54 %	0,07 %	0,19 %	MSCI USA
	S	4,62 %	4,54 %	0,08 %	4,62 %	4,54 %	0,08 %	0,19 %	
	S-USD	1,61 %	1,53 %	0,08 %	1,61 %	1,53 %	0,08 %	0,19 %	
KLP AksjeUSA Indeks Valutasikret	P	1,50 %	1,39 %	0,11 %	1,50 %	1,39 %	0,11 %	0,25 %	MSCI USA valutasikret
	S	1,51 %	1,39 %	0,12 %	1,51 %	1,39 %	0,12 %	0,25 %	
KLP AksjeAsia Indeks	P	4,73 %	4,91 %	-0,18 %	4,73 %	4,91 %	-0,18 %	0,37 %	MSCI Pacific
	S	4,74 %	4,91 %	-0,18 %	4,74 %	4,91 %	-0,18 %	0,37 %	
KLP AksjeAsia Indeks Valutasikret	P	5,23 %	5,49 %	-0,26 %	5,23 %	5,49 %	-0,26 %	0,37 %	MSCI Pacific valutasikret
	S	5,24 %	5,49 %	-0,25 %	5,24 %	5,49 %	-0,25 %	0,37 %	
SVANEMERKEDE FOND									
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar	P	4,11 %	4,20 %	-0,09 %	4,11 %	4,20 %	-0,09 %	2,45 %	MSCI World Dev. Markets
	S	4,11 %	4,20 %	-0,08 %	4,11 %	4,20 %	-0,08 %	2,45 %	
KLP AksjeGlobal Mer S.ansvar Val.sik.	P	1,72 %	1,72 %	0,00 %	1,72 %	1,72 %	0,00 %	2,32 %	MSCI World Dev. Markets val.sik.
	S	1,73 %	1,72 %	0,01 %	1,73 %	1,72 %	0,01 %	2,32 %	
KLP AksjeFremv. M. Mer S.ansvar	P	-3,28 %	-1,82 %	-1,46 %	-3,28 %	-1,82 %	-1,46 %	2,93 %	MSCI Emerging Market
	S	-3,27 %	-1,82 %	-1,45 %	-3,27 %	-1,82 %	-1,45 %	2,93 %	
KLP AksjeNorden Mer Samfunnsansvar	P	0,20 %	0,83 %	-0,63 %	0,20 %	0,83 %	-0,63 %	3,10 %	MSCI Nordic Countries IMI 10/40
	S	0,21 %	0,83 %	-0,62 %	0,21 %	0,83 %	-0,62 %	3,10 %	
KLP Obligasjon Global Mer S.ansvar	P	-0,18 %	-0,19 %	0,00 %	-0,18 %	-0,19 %	0,00 %	0,31 %	Barclays Global Agg. Corp. SR
	S	-0,18 %	-0,19 %	0,01 %	-0,18 %	-0,19 %	0,01 %	0,31 %	
KLP Obligasjon 1 år Mer S.ansvar	P	0,29 %	0,24 %	0,04 %	0,29 %	0,24 %	0,04 %	1,00 %	NBP Norw. RM1-RM3 Dur. 1 Idx
	S	0,29 %	0,24 %	0,04 %	0,29 %	0,24 %	0,04 %	1,00 %	
KLP Nåtid Mer Samfunnsansvar	P	0,12 %	0,10 %	0,02 %	0,12 %	0,10 %	0,02 %	0,65 %	Kombinasjonsindeks
	S	0,13 %	0,10 %	0,03 %	0,13 %	0,10 %	0,03 %	0,65 %	
KLP Kort Horisont Mer Samfunnsansvar	P	0,50 %			0,50 %				Fondet har ikke indeks
	S	0,51 %			0,51 %				
KLP Lang Horisont Mer S.ansvar	P	1,36 %			1,36 %				Fondet har ikke indeks
	S	1,37 %			1,37 %				
KLP Framtid Mer Samfunnsansvar	P	2,23 %			2,23 %				Fondet har ikke indeks
	S	2,23 %			2,23 %				

Avkastning for KLP-fondene pr. 31.01.2024

		Avkastning siste måned			Avkastning hittil i år			TE ²	Referanseindeks
	Klasse	Fond	Indeks	Diff.	Fond	Indeks	Diff.		
AKTIVE AKSJEFOND									
KLP AksjeNorge Aktiv	P	-0,19 %	-1,49 %	1,30 %	-0,19 %	-1,49 %	1,30 %	1,77 %	Oslo Børs Fondindeks (OSEFX)
	S	-0,17 %	-1,49 %	1,32 %	-0,17 %	-1,49 %	1,32 %	1,77 %	
FAKTORFOND									
KLP AksjeGlobal Flerfaktor	P	5,23 %	4,20 %	1,03 %	5,23 %	4,20 %	1,03 %	4,73 %	MSCI World Developed Markets
	S	5,24 %	4,20 %	1,04 %	5,24 %	4,20 %	1,04 %	4,73 %	
KLP AksjeGlobal Flerfaktor Valutasikret	P	2,85 %	1,72 %	1,13 %	2,85 %	1,72 %	1,13 %	4,81 %	MSCI World Dev. Markets val.sik.
	S	2,86 %	1,72 %	1,14 %	2,86 %	1,72 %	1,14 %	4,81 %	
KLP AksjeGlobal Small Cap Flerfaktor	P	2,26 %	0,11 %	2,15 %	2,26 %	0,11 %	2,15 %	5,10 %	MSCI World Small Cap
	S	2,27 %	0,11 %	2,16 %	2,27 %	0,11 %	2,16 %	5,10 %	
KLP AksjeFremv. Markeder Flerfaktor	P	0,54 %	-1,82 %	2,36 %	0,54 %	-1,82 %	2,36 %	4,18 %	MSCI Emerging Markets
	S	0,55 %	-1,82 %	2,37 %	0,55 %	-1,82 %	2,37 %	4,18 %	
RENTEFOND									
KLP Likviditet	P	0,46 %	0,44 %	0,03 %	0,46 %	0,44 %	0,03 %	0,09 %	NBP Liquidity Low Risk Index
	S	0,46 %	0,44 %	0,03 %	0,46 %	0,44 %	0,03 %	0,09 %	
KLP FRN	P	0,54 %	0,48 %	0,05 %	0,54 %	0,48 %	0,05 %	0,23 %	NBP Norw. RM1-RM3 Fl. Rate Idx
	S	0,54 %	0,48 %	0,05 %	0,54 %	0,48 %	0,05 %	0,23 %	
KLP Kort Stat	P	0,31 %	0,33 %	-0,01 %	0,31 %	0,33 %	-0,01 %	0,04 %	NBP Norw. Gov. TB
	S	0,31 %	0,33 %	-0,01 %	0,31 %	0,33 %	-0,01 %	0,04 %	
KLP Obligasjon 1 år	P	0,29 %	0,22 %	0,06 %	0,29 %	0,22 %	0,06 %	0,33 %	NBP Norw. RM1-RM2 Dur. 1 Idx
	S	0,29 %	0,22 %	0,06 %	0,29 %	0,22 %	0,06 %	0,33 %	
KLP Obligasjon 3 år	P	-0,42 %	-0,42 %	-0,01 %	-0,42 %	-0,42 %	-0,01 %	0,25 %	NBP Norw. RM1-RM2 Dur. 3 Idx
	S	-0,42 %	-0,42 %	0,00 %	-0,42 %	-0,42 %	0,00 %	0,25 %	
KLP Obligasjon 5 år	P	-0,97 %	-1,06 %	0,08 %	-0,97 %	-1,06 %	0,08 %	0,28 %	NBP Norw. RM1-RM2 Dur. 5 Idx
	S	-0,97 %	-1,06 %	0,08 %	-0,97 %	-1,06 %	0,08 %	0,28 %	
KLP Statsobligasjon	P	-0,52 %	-0,59 %	0,07 %	-0,52 %	-0,59 %	0,07 %	0,18 %	NBP Norw. Gov. Bonds Index
	S	-0,52 %	-0,59 %	0,07 %	-0,52 %	-0,59 %	0,07 %	0,18 %	
KLP Kredittobligasjon	P	-0,28 %	-0,35 %	0,07 %	-0,28 %	-0,35 %	0,07 %	1,07 %	NBP Norw. RM1-RM3 Dur. 3 Idx
	S	-0,28 %	-0,35 %	0,07 %	-0,28 %	-0,35 %	0,07 %	1,07 %	
KLP Obligasjon Global	P	-0,35 %	-0,19	-0,17	-0,35 %	-0,19 %	-0,17	0,22 %	Barclays Global Agg. Corp. SR
	S	-0,35 %	-0,19	-0,16	-0,35 %	-0,19 %	-0,16	0,22 %	
KLP Obligasjon Global 3 år	P	0,16 %	0,23 %	-0,07	0,16 %	0,23 %	-0,07	0,16 %	Barclays Global Agg. Credit 1-5 Yrs
	S	0,17 %	0,23 %	-0,06	0,17 %	0,23 %	-0,06	0,16 %	
FONDSPAKKER									
KLP Nåtid	P	0,02 %	0,03 %	-0,01 %	0,02 %	0,03 %	-0,01 %	1,34 %	Kombinasjonsindeks
	S	0,02 %	0,03 %	-0,01 %	0,02 %	0,03 %	-0,01 %	1,34 %	
KLP Kort Horisont	P	0,35 %			0,35 %				Fondet har ikke indeks
	S	0,36 %			0,36 %				
KLP Lang Horisont	P	1,13 %			1,13 %				Fondet har ikke indeks
	S	1,14 %			1,14 %				
KLP Framtid	P	1,89 %			1,89 %				Fondet har ikke indeks
	S	1,89 %			1,89 %				
SPESIALFOND									
KLP Alfa Global Energi	S	3,25 %	0,34 %	2,91 %	3,25 %	0,34 %	2,91 %	7,08 %	NBP Norw. Gov. Dur. 0,25 Idx
KLP Alfa Global Rente	S	0,25 %	0,34 %	-0,09 %	0,25 %	0,34 %	-0,09 %	1,91 %	NBP Norw. Gov. Dur. 0,25 Idx

	Effektiv rente ¹ (est.)	Rentefølsomhet	Kredittfølsomhet
RENTEFOND			
KLP Likviditet	4,86	0,17	0,58
KLP FRN	4,81	0,11	2,21
KLP Obligasjon 1 år	4,83	0,83	1,16
KLP Obligasjon 1 år Mer Samfunnsansvar	4,79	0,76	1,85
KLP Obligasjon 3 år	4,49	2,98	3,16
KLP Obligasjon 5 år	4,35	4,95	4,97
KLP Kort Stat	4,44	0,37	0,00
KLP Statsobligasjon	3,73	4,21	0,00
KLP Kredittobligasjon	4,59	2,87	3,29
KLP Obligasjon Global	4,80	5,97	6,03
KLP Obligasjon Global Mer Samfunnsansvar	4,88	5,97	6,02
KLP Obligasjon Global 3 år	4,70	2,59	2,55

¹For papir med flytende rente antas kupong å være lik som ved forrige rente-regulering og ut papirets løpetid. Effektiv rente vil kunne endres fra dag til dag, og er derfor ingen garanti for avkastningen i perioden den er beregnet for.

² Tracking error er ex-post, dvs et historisk basert tall basert på 12 månedlige avkastninger i forhold til referanseindeks, uten effekter fra svingprising.

³ Avkastning for KLP AksjeUSA Indeks USD er oppgitt i amerikanske dollar.

Fra og med 22.04.2022 har KLP-fondene innført andelsklasser.

Historisk avkastning er ingen garanti for framtidig avkastning. Framtidig avkastning vil bl.a. avhenge av markedsutviklingen, forvalters dyktighet, verdipapirfondets risiko, samt kostnader ved tegning, forvaltning og innløsning. Avkastningen kan bli negativ som følge av kurstap. Verdien på fond som investerer i internasjonale markeder kan stige eller falle med valutasvingninger.

Source: MSCI. This information is for internal use only and may not be redistributed or used in connection with creating or offering any securities, financial products or indices. Neither MSCI nor any other third party involved in or related to compiling or creating the MSCI data (the «MSCI» Parties) makes any express or implied warranties or representations with respect to such data (or the results to be obtained by the use thereof), and the MSCI Parties hereby expressly disclaim all warranties of originality, accuracy, completeness, merchantability or fitness for a particular purpose with respect to such data. Without limiting any of the foregoing, in no event shall any of the MSCI Parties have any liability for any direct, indirect, special punitive, consequential or any other damages (including lost profits) even if notified of the possible damages.

Source: Euronext. All rights in the Euronext indices and/or the Euronext index trademarks vest in Euronext and/or its licensors. Neither Euronext nor its licensors accept any liability for any errors or omissions in the Euronext indices or underlying data. No further distribution of Euronext data and/or usage of Euronext index trademarks for the purpose of creating and/or operating a financial

product is permitted without Euronext's express written consent.

Nasdaq®, VINX Benchmark NOK index, are registered trademarks of Nasdaq, Inc. (which with its affiliates is referred to as the "Corporations") and are licensed for use by KLP Kapitalforvaltning AS. The Product(s) have not been passed on by the Corporations as to their legality or suitability. The Product(s) are not issued, endorsed, sold, or promoted by the Corporations. THE CORPORATIONS MAKE NO WARRANTIES AND BEAR NO LIABILITY WITH RESPECT TO THE PRODUCT(S).

Source: Nordic Bond Pricing AS ("NBP"). All rights reserved. Neither NBP nor its licensors accept any liability for any errors or omissions in the NBP indices or underlying data. No further distribution of NBP data and/or usage of NBP indices for the purpose of creating and/or operating a financial product is permitted without NBP express written consent. NBP and/or its licensors endeavors to ensure that information provided is accurate but does not guarantee its accuracy or reliability and accepts no liability for any direct or indirect loss or damage arising from inaccuracies or omissions. NBP and/or its licensors accepts no liability for any decision made or any action taken in reliance of the information.

KILDE grafer og nøkkeltall indeks: Bloomberg Finance LP. Bloomberg® and the indices licensed herein (the "Indices") are service marks of Bloomberg Finance L.P. and its affiliates, including Bloomberg Index Services Limited ("BISL"), the administrator of the Indices (collectively, "Bloomberg") and have been licensed for use for certain purposes by [INSERT Name of Licensee] (the "Licensee"). Bloomberg is not affiliated with the Licensee, and Bloomberg does not approve, endorse, review, or recommend the financial products referenced herein (the "Financial Products"). Bloomberg does not guarantee the timeliness, accurateness, or completeness of any data or information relating to the Indices or the Financial Products.

Opplysninger om KLP-fondene

Fondets navn		Kurser (NAV) 31.01.24	Kapital pr. fond 31.01.24	Årlig Forvalt- ningshonorar	Min. Kostpris
	Andelsklasse		Millioner NOK	Prosent	Kroner
KLP AksjeNorge Indeks	P	3394,95	18 312	0,18	100
	S	3943,41		0,09	10 mill
KLP AksjeNorden Indeks	P	8609,98	7 221	0,18	100
	S	1263,12		0,09	10 mill
KLP AksjeGlobal Indeks	P	2743,18	62 912	0,18	100
	S	6727,58		0,09	10 mill
KLP AksjeGlobal Indeks Valutasikret P	P	3398,10	39 389	0,25	100
	S	3819,52		0,12	10 mill
	S-1	3758,22		0,22	1 mill
KLP AksjeGlobal Small Cap Indeks	P	1736,02	13 366	0,33	100
	S	1744,21		0,25	10 mill
KLP AksjeVerden Indeks	P	5692,36	9 528	0,25	100
	S	1279,70		0,13	10 mill
KLP AksjeFremvoksende Markeder Indeks	P	2420,08	14 813	0,28	100
	S	2488,62		0,18	10 mill
KLP AksjeEuropa Indeks	P	1925,30	4 158	0,20	100
	S	2999,85		0,09	10 mill
KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret	P	1698,23	1 064	0,23	100
	S	2362,78		0,12	10 mill
KLP AksjeUSA Indeks	P	3120,12	15 398	0,20	100
	S	1319,50		0,09	10 mill
	S-USD	5524,53		0,06	USD 50 mill
KLP AksjeUSA Indeks Valutasikret	P	2109,98	1 224	0,23	100
	S	3636,77		0,12	10 mill
KLP AksjeAsia Indeks	P	1958,18	1 662	0,20	100
	S	2671,91		0,10	10 mill
KLP AksjeAsia Indeks Valutasikret	P	1955,30	486	0,23	100
	S	1875,77		0,13	10 mill
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar	P	2207,19	9 594	0,18	100
	S	1297,87		0,10	10 mill
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar Valutasikret	P	1491,45	3 172	0,23	100
	S	1143,56		0,13	10 mill
KLP AksjeFremv. Markeder Mer Samfunnsansvar	P	901,82	1 134	0,28	100
	S	998,22		0,18	10 mill
KLP AksjeNorden Mer Samfunnsansvar P	P	1664,65	2 197	0,18	100
	S	1145,91		0,10	10 mill
KLP Obligasjon Global Mer Samfunnsansvar	P	873,84	3 747	0,20	100
	S	1015,37		0,12	10 mill
KLP Obligasjon 1 år Mer Samfunnsansvar	P	1016,33	1 459	0,10	100
	S	1023,87		0,09	10 mill
KLP Nåtid Mer Samfunnsansvar	P	969,47	3	0,22	100
	S	1030,37		0,12	10 mill
KLP Kort Horisont Mer Samfunnsansvar	P	1041,69	176	0,22	100
	S	1060,40		0,13	10 mill
KLP Lang Horisont Mer Samfunnsansvar	P	1232,67	237	0,22	100
	S	1135,20		0,15	10 mill
KLP Framtid Mer Samfunnsansvar	P	1398,38	111	0,22	100
	S	1192,02		0,15	10 mill

Opplysninger om KLP-fondene

Fondets navn		Kurser (NAV) pr. 31.01.24	Kapital pr. 31.01.24	Årlig Forvalt- ningshonorar	Min. Kost pris
	Andelsklasse		Millioner NOK	Prosent	Kroner
KLP AksjeNorge Aktiv	P	10994,26	8 294	0,75	100
	S	1089,92		0,50	10 mill
KLP AksjeGlobal Flerfaktor	P	3365,63	19 199	0,27	100
	S	1263,53		0,15	10 mill
KLP AksjeGlobal Flerfaktor Valutasikret	P	2058,11	534	0,30	100
	S	1119,55		0,17	10 mill
KLP AksjeGlobal Small Cap Flerfaktor	P	1824,13	2 293	0,45	100
	S	1235,39		0,30	10 mill
KLP AksjeFremv. Markeder Flerfaktor	P	1481,89	2 227	0,40	100
	S	1183,49		0,25	10 mill
KLP Likviditet	P	1008,93	6 823	0,10	100
	S	1008,65		0,09	10 mill
KLP FRN	P	1055,69	2 571	0,10	100
	S	1012,54		0,09	10 mill
KLP Kort Stat	P	1015,49	3 578	0,10	100
	S	1012,46		0,09	10 mill
KLP Obligasjon 1 år	P	1024,05	1 911	0,10	100
	S	1021,33		0,09	10 mill
KLP Obligasjon 3 år	P	1008,96	1 258	0,10	100
	S	1016,57		0,09	10 mill
KLP Obligasjon 5 år	P	1214,79	2 252	0,10	100
	S	1011,96		0,09	10 mill
KLP Statsobligasjon	P	933,43	1 777	0,10	100
	S	1004,10		0,09	10 mill
KLP Kredittobligasjon	P	1041,40	6 481	0,10	100
	S	1020,75		0,09	10 mill
KLP Obligasjon Global	P	950,66	31 224	0,20	100
	S	964,47		0,12	10 mill
KLP Obligasjon Global 3 år	P	1036,38	2 477	0,20	100
	S	1036,68		0,12	10 mill
KLP Nåtid	P	937,03	814	0,22	100
	S	1028,14		0,12	10 mill
KLP Kort Horisont	P	1096,71	193	0,22	100
	S	1073,16		0,13	10 mill
KLP Lang Horisont	P	2310,52	1 083	0,22	100
	S	1130,29		0,15	10 mill
KLP Framtid	P	1980,68	1 651	0,22	100
	S	1185,33		0,15	10 mill
Spesialfondet KLP Alfa Global Energi	S	2237,15	2 744	0,80*	1 mill
Spesialfondet KLP Alfa Global Rente	S	985,91	1 492	0,80*	1 mill
Totalvolum			312 239		

* + 10% av verdistigningen over referanserenten, hvis verdien overstiger tidligere høyeste verdi. Fondene er kun tilgjengelig for profesjonelle kunder.

Fondenes regler for innskudd og uttak

INNSKUDD

Ved tegning av andeler før kl. 13 gis det kurs i fondet samme dag (bortsett fra KLP Aksje Asia Indeks, KLP AksjeAsia Indeks Valutasikret, KLP AksjeFremvoksende Markeder Indeks, KLP AksjeFremvoksende Markeder Flerfaktor og KLP AksjeFremvoksende Markeder Mer Samfunnsansvar der det gis neste virkedags kurs) under forutsetning av at betalingen er identifiserbar på fondets konto innen kl. 15 og at kunden har sendt inn nødvendig dokumentasjon og informasjon.

UTTAK

Ved melding før kl. 13 gis uttakskurs samme dag (bortsett fra KLP Aksje Asia Indeks, KLP AksjeAsia Indeks Valutasikret, KLP AksjeFremvoksende Markeder Indeks, KLP AksjeFremvoksende Markeder Flerfaktor og KLP AksjeFremvoksende Markeder Mer Samfunnsansvar der det gis neste virkedags kurs). Penger vil normalt være på kundens bankkonto 2-3 virkedager etter at uttaket er registrert her. Ved nyttår og spesielle hendelser kan det ta noen flere dager, men innenfor lovens krav om 10 dager. For de to spesialfondene må krav om innløsning varsles 10 virkedager før innløsning.

SVINGPRISING

Fondene bruker svingprising ved kjøp og salg av andeler. Les her for detaljer: <https://www.klp.no/sparing-og-fond/spar-i-fond/svingprising-i-klp-fondene-1.41101>

GENERELT

Alle oppgitte kurser og avkastningstall som publiseres, eller som kunden får oppgitt

i sine rapporter, er fratrukket årlig forvaltningshonorar (nettoavkastning).

Fondenes gebyrer eller rammevilkår kan endres av forvalteren etter regler som fastlegges av Finanstilsynet. Andelseierne varsles om endringer via e-mail forut for gjennomføringen. Det er ingen begrensning på antall uttak fra noen av fondene.

Samtlige investeringer i KLP-fondene er gjort i henhold til KLP-fondenes retningslinjer for ansvarlige investeringer.

Forbehold

Denne rapporten baserer seg på kilder som av KLP Kapitalforvaltning vurderes som pålitelige. Det er imidlertid ikke mulig å garantere at informasjonen i rapporten er presis eller fullstendig. Uttalelsene i rapporten reflekterer KLP Kapitalforvaltnings oppfatning på det tidspunkt de ble utarbeidet, og vi forbeholder oss retten til å endre oppfatning uten varsel. Denne rapporten skal ikke forstås som et tilbud eller anbefaling om kjøp eller salg av finansielle instrumenter. KLP Kapitalforvaltning påtar seg ikke ansvar for direkte eller indirekte tap eller utgifter som skyldes forståelsen av og/eller bruken av denne rapporten.

Historisk avkastning er ingen garanti for framtidig avkastning. Framtidig avkastning vil bl.a. avhenge av markedsutviklingen, forvalters dyktighet, verdipapirfondets risiko, samt kostnader ved tegning, forvaltning og innløsning. Avkastningen kan bli negativ som følge av kurstop. Verdien på fond som investerer i internasjonale markeder kan stige eller falle med valutasvingninger.

KOMMUNAL LANDSPENSJONSKASSE

Besøksadresse:

Dronning Eufemias gate 10, Oslo.

KLP KAPITALFORVALTNING AS

Postboks 400 Sentrum 0103 Oslo, Norge

www.klp.no

Sentralbord: 55 54 85 00